

Cuvânt-înainte

Lucrarea „Contractul de transport de mărfuri în trafic intern și internațional. Practică judiciară” a apărut din necesitatea obiectivă de a se acoperi un gol existent în peisajul juridic românesc.

*Asistăm, astfel, la o dezvoltare impetuoasă a transporturilor de mărfuri în trafic intern și internațional, dezvoltare ce nu putea rămâne fără consecințe nici pe tărâmul cercetării juridice. Efervescența doctrinară, binevenită într-un domeniu al dreptului de maximă actualitate, nu a fost dublată, însă, de o **cercetare sistematizată a practicii judiciare în materie**. Or, este indiscutabil că jurisprudența, dincolo de unele soluții ce pot apărea ca interpretabile, are marele merit de a da viață unor reglementări prin ele însele inexprive.*

*În aceste condiții, culegerea de practică judiciară își propune să înlesnească, alături de lucrările monografice în materie, **studiul reglementărilor incidente în domeniul contractului de transport de mărfuri**. Fără a avea pretenția caracterului exhaustiv, lucrarea de față constituie o sinteză a jurisprudenței naționale relevante, în acest sens o atenție specială fiind acordată practicii recente a Înaltei Curți de Casație și Justiție.*

*Dintr-o jurisprudență consistentă, au fost selectate **circa 80 de hotărâri**, edificatoare în opinia noastră, pentru a puncta principalele probleme ridicate în practică în legătură cu formarea, executarea și încetarea contractului de transport de mărfuri.*

*Din considerente legate de facilitarea utilizării culegerii, spețele reținute au fost organizate **în funcție de calea de transport** aleasă la încheierea contractului (transporturi feroviare, rutiere, fluviale și maritime), operând, acolo unde s-a*

*impus, o subdistincție având drept criteriu **caracterul intern sau internațional** al transportului. În ceea ce privește ponderea acordată spețelor din fiecare categorie, aceasta a fost raportată la volumul – atât din punct de vedere numeric, cât și al problematicii abordate – al jurisprudenței existente în legătură cu fiecare tip de contract de transport de mărfuri.*

*În fine, acolo unde **jurisprudența este neunitară**, am optat pentru inserarea de spețe care să redea cât mai fidel varietatea soluțiilor existente în practică.*

*Conștienți de caracterul său perfectibil, ne exprimăm speranța că prezenta culegere de practică judiciară se va dovedi un instrument util celor interesați de **cercetarea teoretică sau de aplicarea practică** a reglementărilor incidente contractului de transport de mărfuri.*

Autorii

Cuprins

Capitolul I. Contractul de transport feroviar intern de mărfuri.....	1
1. Determinarea competenței teritoriale în cazul coparticipării procesuale pasive. Violarea sigiliilor vehiculului feroviar. Calculul despăgubirii în funcție de prețul curent al mărfii.....	1
2. Violarea sigiliilor vehiculului feroviar. Reclamație administrativă prealabilă. Răspunderea expeditorului pentru mențiunile scrisorii de trăsură neverificate de căraș. Aplicarea limitelor legale de toleranță referitoare la pierderea în greutate a mărfurilor.....	4
3. Răspunderea pentru exactitatea mențiunilor înscrise în scrisoarea de trăsură. Titularul obligației de plată a tarifelor de transport.....	7
4. Calculul termenului de încărcare-descărcare. Suportarea taxelor de imobilizare în cazul întârzierii operațiunilor de încărcare-descărcare.....	9
5. Obligația cărașului de a pune la dispoziția expeditorului un vehicul feroviar apt din punct de vedere tehnic și comercial să efectueze transportul. Pierderea mărfii. Răspunderea cărașului	11
6. Stare necorespunzătoare a vehiculului feroviar. Răspunderea expeditorului	14
7. Vicii ascunse ale vehiculului feroviar. Culpa cărașului. Întinderea prejudiciului	16
8. Pierderea mărfii. Obligația de verificare a vehiculului feroviar. Răspunderea cărașului.....	19
9. Imobilizarea necorespunzătoare a mărfii transportate. Prejudicii cauzate căii ferate. Răspunderea însoțitorului mărfii.....	23
10. Lipsuri cantitative. Exonerarea de răspundere a cărașului	24

11.	Marfă cântărită de cărauş la preluare. Încasarea tarifului de cântărire. Efecte asupra răspunderii cărauşului pentru pierderea mărfii.....	26
12.	Cântărirea mărfii de către cărauş. Pierderi cantitative. Lipsa urmelor de violare a mijlocului de transport. Răspunderea cărauşului	29
13.	Violarea vehiculului feroviar. Prezumţia de avariere a mărfii din culpa cărauşului. Întinderea răspunderii transportatorului.....	33
14.	Inexistenţa obiecţiunilor în scrisoarea de trăsură. Constatarea lipsurilor cantitative la destinaţie. Răspunderea cărauşului. Regimul dobânzilor la despăgubiri	36
15.	Lipsuri cantitative constatate la destinaţie. Marja de toleranţă aplicabilă în cazul mărfurilor lichide. Culpa cărauşului. Calculul despăgubirii. Preţul curent al mărfii	39
16.	Pierdere parţială a mărfii. Lipsa procesului-verbal de constatare a neregulilor mijlocului de transport. Înălăturarea prezumţiei de culpă a cărauşului	49
17.	Pierdere mărfii. Condiţiile întocmirii procesului-verbal de constatare pentru a fi opozabil cărauşului.....	53
18.	Lipsa sigiliului mijlocului de transport. Pierdere mărfii. Inopozabilitatea faţă de destinatar a procesului-verbal de constatare nesemnat de către acesta	55
19.	Pierdere parţială a mărfii în timpul transportului. Răspunderea cărauşului. Calculul prejudiciului.....	58
20.	Repararea prejudiciului cauzat prin pierdere mărfii. Neincluderea accizei în calculul prejudiciului	60
21.	Prejudiciu cauzat prin pierdere mărfii. Regimul special de determinare a cuantumului despăgubirii.....	63
22.	Preluarea mărfii de către un prestator de servicii. Calitatea de destinatar. Obligaţia de plată a tarifului de transport.....	65
23.	Reorganizarea cărauşului. Succesiunea în drepturile şi obligaţiile decurgând din contractul de transport. Plata tarifului de transport. Penalităţi de întârziere.....	68
24.	Cesiune imperfectă a creanţelor transportatorului împotriva expeditorului. Dreptul cedentului de a impune debitorului cedat condiţiile executării obligaţiilor faţă de cesionar	72
25.	Acţiune privind plata tarifului de transport. Incidenţa termenului special de prescripţie prevăzut de Regulamentul de transport.....	75

26.	Contract de prestări de servicii privind achitarea tarifelor de transport. Aplicarea termenului de prescripție prevăzut în Decretul nr. 167/1958.....	77
27.	Angajarea răspunderii cărașului pentru pierderea mărfii. Calitate procesuală activă. Suspendarea cursului prescripției extinctive.....	82
28.	Acțiune izvorâtă din contractul de transport. Reclamație administrativă. Suspendarea cursului prescripției extinctive.....	85
29.	Neplata tarifului de transport. Acțiune întemeiată pe contractul de transport. Durata termenului de prescripție. Întreruperea cursului prescripției prin recunoașterea datoriei.....	87

**Capitolul al II-lea. Contractul de transport feroviar
internațional de mărfuri 92**

30.	Taxe de transport. Solidaritate pasivă a predătorului și a destinatarului.....	92
31.	Exercitarea de către predător a dreptului de a dispune de marfă. Suportarea de către noul destinatar a contravalorii taxelor de imobilizare și a chiriei vagoanelor.....	97
32.	Insuficiența documentației ce însoțește transportul. Suportarea taxelor de staționare.....	99
33.	Defecțiuni ale vehiculului feroviar. Împiedicare la transport. Neexecutarea instrucțiunilor predătorului privind redirijarea mărfii.....	102
34.	Transport internațional cu destinație europeană. Acțiune în răspunderea cărașului. Durata termenului de prescripție a dreptului la acțiune.....	106

**Capitolul al III-lea. Contractul de transport
rutier intern de mărfuri 108**

35.	Contract de transport încheiat în formă simplificată. Indicarea în factură a locului de plecare. Determinarea competenței teritoriale.....	108
36.	Neplata la scadență a tarifului de transport. Actualizare cu rata inflației.....	110

Capitolul al IV-lea. Contractul de transport rutier	
	 internațional de mărfuri..... 112
37.	Litigiu născut dintr-un contract de transport supus C.M.R. Determinarea competenței jurisdicționale 112
38.	Accident de circulație produs din culpa exclusivă a conducătorului autovehiculului. Avarierea mărfii. Determinarea competenței jurisdicționale a instanțelor române. Calculul termenului de prescripție a dreptului la acțiune. Efectele reclamației scrise 113
39.	Încheierea contractului. Proba contractului. Obligația de plată a tarifului de transport. Curgerea de drept a dobânzilor 118
40.	Scrisoare de trăsură. Natură juridică. Prețul transportului. Prescripția dreptului la acțiune. Durata termenului de prescripție 120
41.	Conținutul scrisorii de trăsură. Forța probantă a scrisorii de trăsură. Debitorul obligației de plată a tarifului de transport. Răspunderea expeditorului..... 122
42.	Neconformitatea mențiunilor înscrise în scrisoarea de trăsură. Supraîncărcarea mijlocului de transport. Răspunderea expeditorului 126
43.	Obligația de plată a tarifului de transport. Momentul de la care începe să curgă termenul de plată 128
44.	Neachitarea la termen a tarifului de transport. Clauză penală neacceptată expres 130
45.	Obligația de plată a tarifului de transport în cazul clauzei <i>ex works</i> . Obligația de a pune la dispoziția căraușului documentele necesare îndeplinirii formalităților vamale. Deteriorarea mărfii. Răspunderea căraușului 132
46.	Interpretarea clauzelor contractuale. Nulitate. Încărcarea și descărcarea mărfii. Nerespectarea termenelor asumate de către beneficiar. Sarcina probei 136
47.	Întârziere în livrare. Reclamație prealabilă. Dovada prejudiciului. Întinderea prejudiciului 141
48.	Întârzierea transportului din culpa căraușului. Repararea prejudiciului cauzat expeditorului. Cuantumul despăgubirii 146
49.	Deprecierea mărfii transportate. Răsturnarea prezumției de culpă a transportatorului 147

50.	Calitate procesuală pasivă. Avarierea mărfii. Contract de asigurare.....	150
51.	Răspunderea transportatorului pentru deteriorarea mărfii. Calitatea procesuală pasivă a asigurătorului mărfii.....	151
52.	Avarierea mărfii. Dobânda comercială. Contract de asigurare. Neplata primei de asigurare. Calculul dobânzii.....	154
53.	Contract de asigurare a răspunderii cărauşului pentru pierderea mărfii transportate. Neîndeplinirea obligaţiei de notificare a producerii riscului asigurat.....	158
54.	Acţiune derivând dintr-un contract de transport supus C.M.R. Inaplicabilitatea termenului general de prescripţie stabilit prin Decretul nr. 167/1958	162
55.	Acţiune derivând dintr-un contract de transport supus C.M.R. Inaplicabilitatea termenului special de prescripţie stabilit prin Decretul nr. 167/1958	163
56.	Domeniul de aplicare a Convenţiei referitoare la contractul de transport internaţional de mărfuri pe şosele (C.M.R.). Contract de expediţie. Prescripţia acţiunii în plata comisionului de expediţie	165
57.	Acţiune în plata tarifului de transport. Calitatea pârâtului. Durata termenului de prescripţie	167
58.	Preţul transportului. Acţiune îndreptată împotriva cărauşului. Începutul cursului prescripţiei dreptului la acţiune. Obligaţia transportatorului de a emite documentele de plată.....	169
59.	Răspunderea expeditorului. Acţiune introdusă de transportator pentru neplata contravalorii transportului. Începutul cursului prescripţiei extinctive.....	171
60.	Acţiune derivând dintr-un contract de transport supus C.M.R. Durata termenului de prescripţie. Reclamaţie scrisă. Suspendarea cursului prescripţiei extinctive. Sarcina probei primirii reclamaţiei şi a răspunsului.....	173
61.	Acţiune privind plata tarifului de transport. Calculul termenului de prescripţie. Întreruperea cursului prescripţiei extinctive prin recunoaşterea datoriei.....	175
62.	Convenţie privind plata eşalonată a tarifului de transport. Dol. Termen de prescripţie. Condiţiile întreruperii cursului prescripţiei extinctive.....	177

63. Termenul de prescripție a dreptului la acțiune, în situația în care nu s-a probat existența unui caz de dol sau a unei culpe echivalente acestuia. Condiții pentru producerea efectului întreruptiv al cursului prescripției în cazul recunoașterii datoriei..... 179
64. Contract de transport încheiat prin comisionar. Eliberarea cu întârziere a mărfii la destinație, fără culpa sau dolul transportatorului. Termen de prescripție extintivă. Exercițarea de către comisionar a regresului împotriva transportatorului..... 185
65. Răspunderea căraușului. Dol. Termen de prescripție. Începutul curgerii dobânzii legale..... 189

Capitolul al V-lea. Contractul de transport fluvial

de mărfuri 194

66. Imposibilitatea asigurării întregii încărcături contractate. Obligația de plată a navlului 194
67. Avarierea construcțiilor/instalațiilor canalului navigabil. Răspunderea armatorului..... 198
68. Acceptarea facturilor de către beneficiarul transportului. Obligația de plată a tarifului de transport 199

Capitolul al VI-lea. Contractul de transport maritim

de mărfuri..... 204

69. Formarea și executarea contractului de transport maritim de mărfuri. Conosament. Noțiune. Refuzul eliberării unui conosament curat. Natura juridică a răspunderii pentru fapte săvârșite în faza precontractuală..... 204
70. Contract de navlosire. Clauză compromisorie. Acțiune în răspundere civilă delictuală. Determinarea competenței jurisdicționale a instanțelor române..... 220
71. Contract de navlosire. Clauză compromisorie. Recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri arbitrale străine. Competența jurisdicțională a tribunalului arbitral 221
72. Contract de navlosire (*charter party*) încheiat prin mandatar. Aplicarea între mandant și mandatar a clauzei compromisorii cuprinse în contractul de navlosire. Pronunțarea unei hotărâri judecătorești străine cu încălcarea

---

clauzei compromisorii. Refuzul recunoașterii în România a hotărârii străine.....	224
73. Contracte de <i>bare-boat</i> . Reziliere pentru neplata chiriei (navlului). Suportarea investițiilor efectuate de către navlositor.....	229
74. Contract de <i>bare-boat</i> . Obligații asumate de armatorul navlositor. Răspunderea proprietarului navei....	231
75. Contract de reparare a navei încheiat de navlositor. Calitatea procesuală pasivă a proprietarului navei.....	236
76. Contract de comision pentru export. Livrare F.O.B. INCOTERMS. Deteriorarea mărfii.....	241
77. Contract încheiat de către comisionar pe riscul comitentului. Forța majoră. Contravaloarea prestațiilor portuare. Dreptul de regres al comisionarului împotriva comitentului.....	245
78. Contrastalii calculate în valută. Momentul la care se stabilește echivalentul în lei al despăgubirilor.....	247
79. Contract de navlosire. Contrastalii. Prescripția dreptului la acțiune.....	248
80. Contrastalii. Natură juridică. Durata termenului de prescripție. Începutul cursului prescripției extinctive.....	250
81. <i>Voyage charter</i> . Contrastalii. Calculul termenului de prescripție. Întreruperea cursului prescripției extinctive.....	252
82. Contract de agenție. Deteriorarea mărfii. Acceptarea mărfii fără rezerve. Termen de prescripție aplicabil în cazul transporturilor maritime.....	258
83. Urmărirea silită a navei. Plata parțială a datoriei. Suspendarea executării.....	261
Lista cronologică a hotărârilor	263
Index alfabetic	265